ORDINIS MEDICORVM IENENSIS

H. T. DECANVS

D. ERNEST. ANTONIVS NICOLAI

SOLLEMNIA INAVGVRALIA

CLARISSIMI MEDICINAE CANDIDATI

GEORGII HENRICI TOEMLICH

SVNDHVSO - GOTHANI

A. D. XXI MARTII. cIↃIↃCCLXXXV

HABENDA INDICIT.

Praemittitur commentationis de cubitu aegrotorum particula prima.

IENAE

LITTERIS STRANCKMANNIANIS.

Quod medici clinici eſt, officium, ad ea omnia, quae ad aegrorum pertinent ſtatum, omnem convertere attentionem, niſi alicubi deliquiſſe aut aegrotos non omni ex parte circumſpecte ſatis tractaſſe aut curaſſe videri velit, expoſcit quoque, ut ad varios aegrotantium decumbendi modos animum advertat. Quantum enim damnum et periculum ex huius rei neglectu aegrotis oriatur, exinde liquido apparet, quoniam eo morbos non raro redduntur aut magis dolorifici aut protractiores aut omnino funeſti. Quantum quoque conferat aegri

ſitus morbi indoli et naturae bene accommodatus ad dolorum vel ſymptomatum mitigationem, quid? quod ad perfectam morbi curationem, luculenter demonſtrant fracturae, luxationes, vulnera aliique morbi, quos chirurgicos vulgo dicimus. Praeter ea, quae de aegrorum cubitu in monumentis iſtorum celeberrimorum virorum, qui ſemioticen ediderunt, reperiuntur, illuſtris quondam Lipſienſis Profeſſor medicinae AVGVSTVS QVIRINVS RIVINVS *de ſitu aegrorum commodo* ſcripſit diſſertationem, poſtea Volumini diſſertationum Rivinianarum Lipſiae anno cIↄDCCX coniunctim editarum inſertam. Deinde huius argumenti particulam pertractavit magum olim Academiae Halenſis decus, FRIDERICVS HOFFMANNVS in ea, quam *de ſitu erecto in morbis periculoſis valde noxio* inſcripſit, diſſertatione. Tum *de ſitu corporis cum ſani tum aegroti obſervanda quaedam* diſſertatione inaugurali Praeſide GVST. CHR. HANDTWIG Roſtochii anno MDCCXLVII habita propoſuit D. D. IOANNES BVMP. Porro anno MDCCLIII diſſertationem inauguralem *de neceſſaria medici ad aegrotantium cubitus attentione* Praeſide BVCHNERO D. D. HENRICVS ANTONIVS RVMPF publice defendit. Praeterea ad huius generis ſcripta pertinet illuſtris TRILLERI Diſſertatio *de diverſis aegrotorum lectis a medico clini-*

co

co probe obſervandis Wittembergae die XXII Iunii MDCCLXXII habita eiusque *Clinotechnia medica antiquaria ſive de diverſis aegrotorum lectis ſecundum ipſa varia morborum genera convenienter inſtruendis commentarius medico - criticus anno MDCCLXVIV editus.* Duplici vero ratione cubitus aegrorum conſiderari poteſt, aut, quatenus ex eo ſedis indolis et genii morbi vel aliarum ei adiunctarum rerum ſignum et cognitio haberi poſſit aut qualis ſitus aegroto morbi indoli conveniens ſit imperandus. Bonum eſt ſignum et periculi abſentiam indicat, ſi aeger pro arbitrio ſuo ſitum mutare et quocunque ſe vertere poteſt, in latus, prout lubet, aut dextrum aut ſiniſtrum cubat collo brachiis cruribusque paulum reductis. Etenim corpus aegri in ſitu ſupino dorſo ut longe maiori baſi incumbit, quam in cubitu in alterutro latere, et ad corpus in ſitu in alterutro latere retinendum pluribus et maioribus viribus aegro opus eſt, quam in ſitu ſupino, ex quo manifeſtum eſt, quod aeger in alterutro latere cubans pluribus et maioribus viribus polleat, quam dorſo incumbens. Porro aeger viribus inſtructus eſſe debet ad ſitum, prout ipſi lubet, mutandum neceſſariis nec eiusmodi dolore affectus eſſe poteſt, qui ſitus mutatione augetur. Dolor quidem ſaepe cauſa eſt, ut aeger ſitum mutet, donec talem in-

 veni-

veniat, quo dolor levatur; ſi vero aegrotus ſe quocunque vertere et ſitum mutare poteſt ſine incommodo, ſaltim eiusmodi dolor abeſſe debet, qui exinde exacerbatur. E contrario periclitatur aeger, ſi hiante ore et ſemper dormiens ſupinus praeter ſolitum iacet expanſis manibus pedibusque. Plura addere ſcriptiunculae huius limites non permittunt, quae reſtant, proxima dabimus occaſione, cūm nunc a nobis publice commendandus ſit meritisque laudum encomiis ornandus

CLARISSIMVS ATQVE DOCTISSIMVS MEDICINAE DOCTORANDVS

GEORGIVS HENRICVS TOEMLICH

SVNDHVSO-GOTHANVS

qui vitae et ſtudiorum ſuorum curriculum ſequentibus nobis expoſuit verbis:

Ego GEORGIVS HENRICVS TOEMLICH *primum duxi habitum vitae Sundhuſae prope Gotham MDCCLIX. d. XVI. Febr. Patre uſus ſum* IOANNE CHRISTIANO, *paſtore ibidem vigilantiſſimo, matre autem* CHARLOTTA AVGVSTA, *ex ſtirpe Madelungiana oriunda. Optimi hi parentes jam inter coelites triumphantes, operam omnem adhibuerunt, ut principiis religionis, iisque, quibus aetas puerilis informari ſolet, diſciplinis rite imbuerer. Hinc inde ab anno MDCCLXXI me Gymnaſio illuſtri, quod Gothae floret, commiſerunt, ibique habui praeceptores Conſiliarium eccleſiaſticum Sereniſſimi Ducis Saxo-Go-*

Ego

thani et Rectorem GEISLERVM, *et clarissimos Professores b.* BAVMEISTERVM, *b.* BRIEGLEBIVM, GEBHARDVM, SCHICKIVM, VOIGTIVM, KALTWASSERVM, *ex quibus me plurimum profecisse lubens gratusque profiteor. Absoluto scholasticae vitae curriculo, rei herbariae et hortensi duce* WEHMEIERO *olitore Serenissimi Ducis Saxo Gothani aulico incubui per quatuor annos. Deinde consentiente parente consilium mutavi et medicinae operam dare coepi. Hoc consilio me anno MDCCLXXXII contuli Lipsiam, ubi Rectore Magnifico* IO. AVGVSTO ERNESTI *in numerum civium academicorum receptus sum. Ibi frequentavi scholas botanicas, chymicas, philosophicas et anatomicas virorum Illustrium ac celeberrimorum* PLATNERI, *b.* GALLISCHII, POHLII *et* GEHLERI, *ex iisque summum fructum cepi. Sed e re mea esse duxi academiam Ienensem adire, et ab Illustri et excellentissimo* NICOLAI, *Spectabili Gratiosae Facultatis Seniore, tunc temporis fasces Academiae tenente, civibus academicis adscriptus sum. Frequentavi tunc Praelectiones philosophicas tum logicas, tum metaphysicas et anthropologicas Illustris Consiliarii aulici* ULRICHII. *In physiologia nec non in semiologia Illustrem Consiliarum aulicum* NICOLAI, *patronum ac fautorem ad cineres venerandum; in materia medica, therapia generali ac speciali, historia medicinae, et arte formulas medicas conscribendi, medicina forensi et* CELSI *librorum explicatione Illustrem Consiliarium aulicum* GRVNERVM, *cujus discipulum fuisse me totam per vitam meminisse iuvabit; in Anatome, Chirurgia medica et manuali, historiaque naturali Illustrem Consiliarium aulicum* LODERVM *ad manes usque colendum audivi. Pathologiam, doctrinam de morbis neonatorum atque*

in

mulierum cum clinicis exercitationibus coniunctam et artem obstetriciam theoretico-practicam me docuit Excellentissimus STARKIVS. *In chemia pharmaceutica, anatome et botanice instructus sum ab Experientissimo D.* SCHENCKIO, *cujus in me favorem et benevolentiam nunquam verbis satis praedicare possum.*

Nuper vero talem in examinibus se praestitit, ut omnium plausu atque unanimi suffragio dignus fuerit habitus, cui summi in arte nostra decernerentur honores et venia dissertationem suam publice defendendi concederetur; id quod etiam sine Praeside die XXI Martii faciet et a me digna eruditionis et virtutis praemia accipiet. Cui solemnitati ut MAGNIFICVS ACADEMIAE PRORECTOR, S. R. I. COMES ILLVSTRISSIMVS, PATRES ACADEMIAE CONSCRIPTI et PROFESSORES CELEBERRIMI, GENEROSISSIMI AC NOBILISSIMI COMMILITONES, HOSPITES OMNIVM ORDINVM HONORATISSIMI LITTERARVMQVE PATRONI AC FAVTORES interesse velint, Ordinis mei verbis ea, qua decet, observantia oro rogoque. P. P. sub sigillo Facultatis a. d. XVI. Martii MDCCLXXXXV.

